

Dokumenttyp Rutin	Beslutad av Vård- och Omsorgsförvaltningen	Giltig fr.o.m. 2021-09-21
Dokumentansvarig Joakim Vobern, Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Gäller för Vård- och Omsorgsförvaltningen, Arbete- och välfärdsförvaltningen	Senast reviderad 2024-02-15

Munhälsa

Munhälsan är central för välbefinnande, livskvalitet och hälsa. Munhälsan kan påverka näringsintag och bakterier från munhålan kan även sprida sig till andra organ och leda till en rad sjukdomar.

Daglig, god munhygien och regelbunden tandvårdskontakt är förutsättningar för god munhälsa och då en person inte längre förmår att göra detta själv ingår munvård i den dagliga omvårdnaden.

Munvård ska dokumenteras i den individuella vårdplanen.

Innehållsförteckning

Rubrik	Sida
Riskbedömning	2
Nödvändig tandvård och Uppsökande tandvård	2
Tandvårdskort (ett digitalt N-kort)	2
Formulär för BHL	2
Tandvårdsportal	3
Munhälsobedömning	3
Nödvändig tandvård	3
Grundläggande utbildning om munhälsa och munvård	3
Vad är syfte och mål med utbildningen	3
Utbildningen innehåller	3
Målgrupp	3
Kursbevis	4
Process för att nå utbildningen	4
Kontakt	4
Ansvarsfördelning	4

Riskbedömning

Med hjälp av dokumentet "Riskbedömning munhälsa¹" bedömer vård- och omsorgspersonalen avvikelser i munhålan och utvärderar effekten av olika åtgärder. Detta görs då patienten/brukaren:

- Flyttar in på ett särskilt boende eller skrivs in i hemtjänsten. Riskbedömning munhälsa ingår då i det nationella kvalitetsregistret Senior alert för personer över 65 år (se separat rutin).
- Har problem med att tugga, äta eller svälja eller riskerar att utveckla denna typ av problem.
- Har ett förändrat ätbeteende eller förändrat beteende i samband med stöd och hjälp vid munvård.

Tandvården kontaktas i de fall riskbedömningen visar på avvikelser grad 3 enligt den tregradiga skalan.

Nödvändig tandvård och Uppsökande tandvård

Personer med omfattande behov av vård och omsorg har rätt till ett digitalt tandvårdskort, N-kort (tidigare kallad grönt kort). Det digitala tandvårdskortet ger personen rätt till nödvändig tandvård hos valfri behandlare till samma pris som hos övrig hälso- och sjukvård samt uppsökande verksamhet med munhälsobedömning kostnadsfritt 1ggr/år som utförs av Folktandvårdens personal.

Med omfattande behov menas insatser minst 3 gånger per dag samt tillsyn på natten som kan bestå av ett trygghetslarm. Vidare skall förbättringsutsikten bedömas vara liten. Behovet ska förväntas kvarstå i minst ett år.

De personer som är berättigade till tandvårdskort är:

- Personer kommunen har hälso- och sjukvårdsansvar för (kategori N1)
- Personer som får hälso- och sjukvård i hemmet (kategori N2)
- Personer som omfattas av LSS och har en pågående insats (kategori N3)
- Personer som får service och omvårdnad i egen bostad (kategori N4)

Tandvårdskort (ett digitalt N-kort)

Patientansvarig sjuksköterska, Biståndshandläggare samt LSS-handläggare har skyldighet att identifiera de personer som är berättigade till ett digitalt tandvårdskort, N-kort (tidigare kallat grönt kort). Patienter med N-kort har rätt till uppsökande verksamhet med munhälsobedömning årligen samt nödvändig tandvård så ofta det behövs.

Ansökan om N-kort fylls i av berörd personal och skickas till Enheten för tandvårdsstyrning.

Hit skickas också förändringar rörande uppgifter om våra boenden av enhetschef.

Adress: Region Blekinge, Enheten för tandvårdsstyrning, Tandvårdsförvaltningen 371 81 Karlskrona

E-mail: enheten.tandvard@regionblekinge.se

Tel: 0457-73 15 14 alt. 0457-73 15 18

Formulär för biståndshandläggare

Länk till erbjudande om munhälsobedömning samt N-kort nedan:

<https://regionblekinge.se/download/18.5d234d2c16f1a7f796f64df9/1578992568346/Blankett%20f%C3%B6r%20erbjudande%20om%20munh%C3%A4lsobed%C3%B6mning%20och%20ans%C3%B6kan%20om%20n%C3%B6dv%C3%A4ndig%20tandv%C3%A5rd%20version%202020.1.0.pdf>

¹ Riskbedömning görs med verktyget ROAG, Revised Oral Assessment Guide.

Tandvårdsportal

Tillgång och behörighet fås efter genomgången digital utbildning (se dokument Länk till e-lärande) Personer som ska kunna ha tillgång måste anmälas till enheten för tandvårdsstyrning via säker e-post (adress ovan).

Efter de fått behörighet har de möjlighet att hantera boendeenheter i Sölvesborgs kommun men kommer inte kunna personaladministrera (detta ombesörjs av tandvårdsstyrning efter att enhetschef skickat in uppgifter om genomgången digital utbildning inklusive kod som genereras i slutet av utbildningen).

Munhälsobedömning

Uppsökande munhälsobedömning utförs av en tandhygienist 1 ggr/ år och är kostnadsfri. Den syftar till att bedöma munhälsan, ge munhygieninstruktion samt fastställa om det finns ett tandvårdsbehov. Uppgifter om munstatus och behov av hjälp med munhygien noteras på ett munvårdskort som fungerar som ett samverkans- och kommunikationsdokument mellan tandvårdspersonal och vård- och omvårdnadspersonal.

Det är viktigt att den personal som sköter personens munhygien är med vid varje munhälsobedömning för att ge information om den boendes allmäntillstånd och speciella problem samt för att ta emot de individuella instruktioner och rådgivning som ges om den dagliga munvården. Resultatet från munhälsobedömningen dokumenteras i omvårdnadsjournalen.

Nödvändig tandvård

Nödvändig tandvård kan sökas hos valfri tandvårdsklinik. Kostnaden för besöket är densamma som för öppen hälso- och sjukvård och räknas in i högkostnadsskyddet. Vid besöket informeras kliniken att digitalt N-kort på personen finns, samtidigt ska högkostnadskort, ev. frikort och giltig legitimation tas med.

Grundläggande utbildning om munhälsa och munvård

Utbildningen på Socialstyrelsens hemsida är en grundläggande utbildning om munhälsa och munvård och vänder sig till dig som i ditt dagliga arbete möter personer som behöver stöd med sin munvård. Utbildningen omfattar sju moduler och tar ca en timme att genomföra.

Film för munbedömning finns likaså på ledningssidan HSL Munvård "ROAG Munbedömning".

Vad är syfte och mål med utbildningen

Syftet med utbildningen är att ge grundläggande kunskaper om munhälsa och munvård för personer med särskilda behov och sjukdomstillstånd.

Utbildningen ger kunskaper om:

- munhälsa och munvård och dess betydelse för hälsa och livskvalité
- att förebygga och identifiera ohälsa i munnen
- att genomföra munvård och använda produkter och hjälpmedel
- vikten av bemötande och delaktighet
- samverka, dokumentation och avvikelserapportering.

Utbildningen innehåller

Den webbaserade utbildningen omfattar sju moduler och är ca en timme lång. Här finns också en sida med länkar till fördjupningsmaterial samt ett dokument där alla reflektionsfrågor från utbildningen finns samlade. Webbutbildningen är ljudsatt, du kan själv sätta igång ljudfilerna genom att klicka på de små play-ikonerna ovanför texten i utbildningen.

Målgrupp

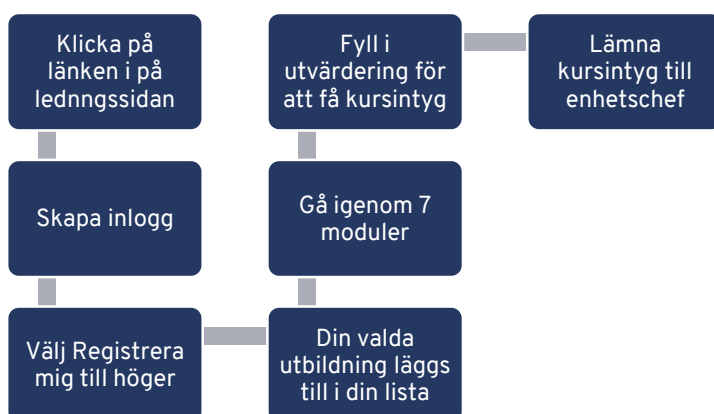
Undersköterskor, vårdbiträden, stödpedagoger, stödassistenter med flera som i sitt dagliga arbete ger stöd till munvård.

Kursbevis

Du behöver ta del av alla sju modulerna för att bli godkänd på utbildningen och kunna skriva ut ditt kursbevis.

Som bas i utbildning ska webbutbildning på socialstyrelsen genomföras av all ny personal samt sedan årligen. Utbildningen finner ni länk till på ledningssidan HSL munvård.

Process för att nå utbildningen

Kontakt

Vid frågor om den uppsökande verksamheten samt vid bokning av utbildning för vård- och omsorgspersonalen kontaktas Folk tandvårdens Munhälsosamordnare Cecilia Zeba

E-mail: cecilia.zeba@regionblekinge.se

Tel: 0457-73 15 18

Ansvarsfördelning

Personalkategori	Ansvar
Omsorgspersonal	<ul style="list-style-type: none"> • Upprätthålla sin kompetens genom att regelbundet delta i Regionens utbildningar. • Ge brukare daglig, god munvård enligt munvårdskortet • Utföra riskbedömning av munhälsan. • Uppmärksamma om brukare har problem med att tugga, äta eller svälja • Uppmärksamma om brukare har ett förändrat ätbeteende • Uppmärksamma om brukare har ett förändrat beteende i samband med stöd och hjälp vid munvård • Deltar vid munhälsobedömningen för att ge information om brukarens allmäntillstånd och speciella problem, ta emot de individuella instruktioner och rådgivning som ges om den dagliga munvården samt rapportera till patientansvarig sjuksköterska

Sjuksköterska	<ul style="list-style-type: none"> • Upprätthålla sin kompetens genom att regelbundet delta i Regionens utbildningar. • Ger omsorgspersonal i uppdrag att riskbedöma enligt ROAG då patient flyttar in på ett särskilt boende eller skrivs in i hemtjänsten samt vid behov. • Dokumenterar munvård i patientens individuella vårdplan. • Kontaktar tandvården då riskbedömningen visar grad 3/3. • Identifierar de patienter som är berättigade till tandvårdsintyg, N-kort. • Informerar patient om uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård. • Skickar ansökan om tandvårdsintyg till Bedömningsenheten. • Dokumenterar resultatet från munhälsobedömningen i omvårdnadsjournalen och ser till att råd och anvisningar från munhälsobedömningen förvaras tillgängligt för den enskilde och berörd personal. • Kontrollerar om N- kort med begränsad varaktighet ska förnyas.
Biståndshandläggare/ LSS-handläggare	<ul style="list-style-type: none"> • Upprätthålla sin kompetens genom att regelbundet delta i Regionens utbildningar. • Identifierar de brukare som är berättigade till tandvårdsintyg, N-kort. • Informerar brukare om uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård. • Skickar ansökan om tandvårdsintyg till Bedömningsenheten. • Kontrollerar om N- kort med begränsad varaktighet ska förnyas.
Enhetschef	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvarar för att vård- och omsorgspersonal har genomgått Regionens utbildningar och har aktuell kompetens. • Upprätthålla sin kompetens genom att regelbundet delta i Regionens utbildningar. • Planerar vid behov in nya utbildningsinsatser med Regionen. Utbildning ges i grupper med 5-20 deltagare. • Ansvarar för att det finns tillräckligt många utfärdare av underlag för tandvårdskort på enheten. • Planerar tillsammans med Folk tandvården den uppsökande verksamheten. • Skickar uppdateringar (med säker e-post) vid behov om personal till enheten för tandvårdsstyrning (se sid 2) • Registrera och kontinuerligt uppdatera uppgifter om särskilda boenden och övriga boendeenheter.
MAS	<p>Är kommunens kontaktperson gentemot Regionen vilket innebär att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upprätta rutin för arbetet kring munhälsa • Delta på samverkansmöten med Regionen • Ansvara för att information från Regionen förmedlas ut till berörda i kommunen • Informera Regionen om organisationsförändringar i kommunen

Folktandvården	<ul style="list-style-type: none">• Erbjuder årligen uppsökande munhälsobedömning.• Upprättar munvårdskort.• Erbjuder årligen samt vid behov nödvändig tandvård.• Utbildar kommunens vård- och omsorgspersonal i munvård.• Utbildar kommunens underlagsutfärdare.• Sammanställer årligen statistik som kommuniceras med kommunen (januari).
----------------	--